

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Készítotokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona. Félfévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

Az önkormányzat.

Irta: Dr. Moskovitz Iván.

Tisza miniszterelnök a Magyar Figyelő-ben az önkormányzat meg erősítését hirdette, — a belügy-miniszter beszédében ismertette az államosítás főbb intézkedéseit.

Kétségtelen, hogy a belügy-miniszter a mai parlamentben el fogja fogadtatni az államosítási tervet, de hogy a miniszterelnök meg fogja erősíteni az önkormányzatot, ezt még ő maga sem veheti komolyan.

A törvényhatósági autonómiát Magyarországon, a magyar állam politikai és gazdasági függéséig folytán, a tényleges közigazgatás és a közigazgatási közegek államosítása után megmenteni többé nem lehet.

Független, egy nyelvű, gazdag és haladó országokban, a hol az államok egyes polgára ismeri és megvédi a saját jogkörét, a hol az autonómiának nincs közjogi, önvédelmi hivatása, a hol az autonómia csupán a helyi érdekeknek megfelelő érvényesítésére kell, elképzelhető a független polgárok tanácsadó szerepe az állami tisztviselők által vezetett közigazgatásban.

Gyaszinduló, nászinduló.

Irta Dr. Kárpáthy László.

Az asszony szőke, de olyan kopott szőke és mintha valakinagyon, de nagyon megtépte volna. A harmincön mindenesetre túl van. Az arca negyvenet is mutat. De a termete! Az ember akaratlanul is utána fordul. A szeme pedig egy tizenhat éves leány szeme.

A férfi már kopasz, egy kicsit kövér, egy kicsit piros, szereti a pálinkát és nem hisz az orvosokban meg a gutalításban. Kilepett Katonatiszt. Egyébként egészen jóindulatú nyársopolgár, tele egy volt katonatiszt minden nyíltszívűségével és brutalitásával.

Az asszony Chopint szereti és Griegot. A férfi katonamarsokat fütyül és újjal dobol hozzá.

A szalonban ülnek egymás mellett. Ez különben egy képtelen, egy torzszülött szalon. A kétféle izlés rettenetesen hadakozik benne. Diszkrét színi, hangulatot lehellő butorok. Ellenben a zongora fölött, a falon két puská van keresztetve, egy vadásztáska, egy kutyakorbács, egy revolver és egy olajnyomatu

Magyarországban ez el nem képzelhető, és nem is kielégítő. Magyarországon a hivatalos tények fogantatásában kell az önkormányzatnak érvényesülnie, hogy utjába tudjon állani a többségi önkény minden sérelmes intézkedésének. Az ellenőrzésnek utólagosan érvényesülő joga nem felel meg az önkormányzat garantált szerepének. Az utólagos jogvédelem közigazgatási téren nem pótolja a sérelmes intézkedések megállításának jogát, mert igen sok esetben a jogaikban sértett felek nem is keresik az utólagos reparációt, nem is ismerik a jogkeresés útját, és nem ismernek az állami hatósági intézkedés ellen, az önkormányzati tényezőv területéhez apellálni és mert sok esetben nincs is mód rá, hogy a közvetlen intézkedési jog nélküli, önkormányzati testületek a sérelem reparációját az állami hatósági közegekkel szemben kényszerítő módon érvényesítsék.

Az önkormányzati testületek közjogi és politikai hatásköre is üres formássá lesz, ha ezeknek a testületeknek igazi, intézkedési, kormányzati önállósága megszűnik. A törvényhatóságok közjogi és politikai nyilatkozatai az önkormányzat kormányzati és meg-

akadályozási joga által váltak jelentősekké, ezeknek a jogoknak megszűnése után a törvényhatóság politikai vagy közjogi méretnyilvánítása nem lesz lényegesen erősebb, mint egy társadalmi egyetnek vagy asztaltársaságnak politikai deklarációja.

Ha a törvényhatóságnak nem lesz joga arra, hogy az általa törvénytellennek vélt kormányintézkedés fogantatását megakadályozza, vagy megnehezítse, akkor a törvényhatóság határozatai sem lesznek komoly jelentőségűek. A törvényhatóságok alkotmányvédelmi és politikai jogkörének jövője elválaszthatatlan összefügg a törvényhatósági önkormányzatnak igazi kormányzati jogaival.

Az államosítás a vármegyék kormányzati hatalmát megszünteti, és a kormányzati hatalom megszűnésével megszűnnek, vagy üres formássá a vármegyék alkotmányvédelmi és politikai hatásköre is.

A községi autonómia Magyarországon, kis körű és kistartalmu. A községi önkormányzat csupán azért volt önkormányzat, mert a vármegyei autonómiával volt kapcsolatban.

Ha a vármegye eddigi jogait a község fölött nem az önkor-

mány közegei, de állami hivatalnokok fogják érvényesíteni, akkor a község eddigi önkormányzata is üres forma lesz az állami kormányzat hatalma alatt.

A vármegyei önkormányzat megszűnése a városok kivételével az egész önkormányzat megszűnését jelentené.

De még a városok autonómiáján is nyoma volna az államosításnak, mert a városoknak nagy része is a vármegye körébe van beekelve, a vármegyei felügyelete alatt áll, és ügyei a vármegyéhez kerülnek fölbővített útján.

Ha a jövőben, a vármegye szerepét az állam hivatalnokai fogják vinni, a rendezett tanácsú városok is az állambivatalnokok középfoku felügyelete alatt lesznek, és a városi autonómia is illuzióriássá lesz, a városok legnagyobb számára nézve.

De a városok és Tisza miniszterelnök ur az önkormányzat meg erősítését hirdetik.

Menyasszonyi kelengye

bevásárlásnál ajánljuk
Szegő Sándor

áruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak

Es a sötétség egyre nő...

A vöröshaju belekezd a Chopin gyászindulójába. Abba, amelyiken keresztülkeng a harangszó. Arra gondol, hogy az ő nedves keze után meg szokták mosni a billentyűket. Könnyes lesz a szeme és még szébben zongorázik.

Kong, kong a harang.

Es a sötétség egyre nő...

Az asszonyt egyszerre elfogja a rémület. Menedéket akar keresni. A férjére néz.

Melletle ül a férje. Féloldalt ül a karosszékekben és a feje le van hajtva. Mintha aludna.

Az asszony gyöngön meglöki a karját, hogy ébredjen föl.

Es akkor a férfi teste megbillen és hosszabban végigvágódik a padlón.

Gutalítás. Már reggel óta rosszul érezte magát.

A zongora elhallgat. A vöröshaju előrehajlik a széken és néz. csak néz. Nem a holttestet. Az asszonyt nézi. Kézd benne fölbővülni a vöröshajuk lappangó vadása.

Az asszony ott áll, egész testében reszketve. Kifáradt szerető, de nem bír a szeme rátapad a halottra. A rémület rúll a mellére. A szive örülten ver.

JARCSÓ CUKRÁSZ

Fő-utca 10 sz. Telefonszám 217.

Lapunk mai száma 4 oldal.

Tavaszi fagy.

Nagy a kár országszerte.

Ugy látszik, még mindig nem volt elég az istencsapásokból. Még mindig sújt az Isten még nem bűnhődöttük meg „a mulatás jövődét.”

A tavalyi szomorú emlékeztető esztendővel még nem értek véget a száraz, csapások. Nem csak a 13-as de a 14-es szám is szerencsétlenséget hoz a magyarnak.

A nagy gazdasági krízis, a szerencsétlen és hazafiatlan politika, az alkotmány békóba verése, az ipar és kereskedelem pangása, az inség, a nyomor, az elemi károk, az árvíz és a többi nagy bajunk még mindig nem merítette ki az istencsapások sorozatát.

Egyéb már igazán nem hiányzott nekünk mint a mostani országos fagy, amely országszerte óriási károkat okozott; a szőlőkben és gyümölcsösökben minden lefagyott s a tavaszi veteményekben és vetésekben kiszámíthatatlan a kár.

Ma még csak sórványos híradások számolnak be hozzávetőlegesen az országos pusztulásról, de már ez is megdöbbentő károkat tüntet fel. Nagyon szomorú lesz az a statisztika, amely erről a pusztulásról részletesen leszámol majd.

Zemplében különösen a szőlőkben okozott érzékeny kárt a május fagy.

Május 8-án két fokig, 4-én virradóra háromfokig süllyedt alá a zömérő a Tokajhegységen. A felvidéken s a Bodrogközön ennél erősebb fagy is mutatkozott.

Abaujszántón 80—90, Tállyának Abaujszántó felőli oldalán 80—90, a város felett elterülő szőlőkben 50—60 százalék a lúd felé eső szőlőkben osekély a kár. Madon az alantasabb szőlők teljesen lefagytak, a maga-

Ott all tanacsatlannul. Es eszbe nem jut, hogy ott van a tikár aki talán segíthetne.

As pedig csak néz. El van keseredve és vad gondolatok kergetőznek az agyában. Ugy ül ott, mint egy ugrasra készülő macska.

As asszony végre erőf vesz magán. Megindul a villamos csengettyű felé, hogy összeosengesse a cseledésget.

A vöröshaju követi a tekintetével. Még jobban előrehajlik.

As asszony közeledik a csengettyűhöz. Már onak a karját kell kinyújtania és az ujját rátenni a gombra...

Egyszerre a sötétségből előszökken egy vörös démon. Egy vörös állat. Megragadja a kezét, amely már már a csengettyűn van.

Szembeszöknek.

As asszony arca megdermed a borzalomtól. Annak a másiknak az arcán valami gonosz, alattomos, kifejezhetetlen vadság tükröződik. Es elszantán, diadalmosan, rekedten sutogja:

— As enyém vagy!

... Mint amikor az ősember rabul ejtette az ő-asszonyt...

Azután átkarolja, szorosan, erősen, és a hideg beka-sjkát ráta-pasztja az asszony ajkára.

... Csendesesen dudakodnak. De komolyan. As asszony már nem igen bírja. Behunyja a szemét. A homlokán patakzik a verejték.

... Es egyszerre csak elkezd nevetni. Hangosan, rémesen, ahogy az örültek szoktak. Es hagyja magát csókolni. As ő-asszony...

... Megbotlanak a holtteteben. Es as asszony megadja magát...

sabban fekvő szőlőkben 25—30, általánosan 50 százalék a kár.

Mesősomoron Bodrogkeresztúron 25 százalék a Tokajról, Tarcáról, 60—70 százalékos kárt jelentenek, Tolcsváról, Sárospatakról ugyan csak 25—30 százalékos kárról adnak hírt. Szegiben Erdőbényén az alantasabb szőlőkben 100, a magasabb fekvésű szőlőkben 25—30 százalékra a kár. Sátoraljauhelyben aránylag alig van kár.

Általánosságban: a lapos fekvésű déli szőlőkben a fagy teljesen tönkre tett mindent, ellenben a magasabb fekvésű szőlőkben 25—30 százalékot kárt okozott.

Az „Ustredna“ ellen.

Folyik a bojkott.

Örvendtes eredmény.

Több ízben irtunk már az „Ustredna Banka Ucsasztni Spolk“ nevű cseh pénztézet zempléni bankalapítási terveiről és a hazafias magyar társadalom erőles mozgalmáról, amely a nemzetiségi bankalapítás megakadályozására törekszik. Nyilvánvaló nygvanis, hogy a bank nem közgazdasági célokat szolgál, hanem a pánszláv propaganda szolgálatában áll és a nemzetiségi politika eszköze.

Hírül adtuk legutóbb, hogy a bank minden tiltakozás dacára is fiókot nyitott Nagymihályban, s hogy az „Ustredna Banka ellen eljáró Végrehajtó Bizottság“ erőles bojkottmozgalomra szólította fel a társadalmat.

Most azt az örvendtes hírt vesszük Nagymihályból, hogy a „Végrehajtó Bizottság“ felszólításának meg is volt az eredménye. Már majdnem három hete megnyílt az Ustredna fiókja, de a bank helyiségeibe eddig még egyetlen egy ember sem tette a lábát.

Ez már magában is igen jelentős eredmény. Mert ha a bank továbbra is egyetlen üzletfél nélküli, a társadalomtól teljesen elszigetelt fog állani, akkor előbb-utóbb mégis csak kénytelen lesz becsukni a boltot és felszedni a sátorfáját.

A társadalmi mozgalom újabb fejleményeiről Nagymihályból a következőket jelentik:

A nagymihályi Casinó egyesület legutóbbi választmányi ülésén tárgyalás alá vétett az Ustredna Banka ellen eljáró „Végrehajtó Bizottság“ átirata. A választmány egyhangulag magáévé tette a végrehajtó Bizottság határozatait és erkölcsi suiyával oda fog hatni, hogy az egyesület tagjai azok értelmében járjanak el. Elhatározta a választmány, hogy a város többi egyesületeit az egyöntetű eljárás céljából közös értekezletre összehívja. Ez értekezlet április hó 29-én Czibur Bertalan elnöklete alatt az Aranybika szálló nagytermében megtartott.

Dr. Holló Zoltán tartalmas beszédében ismertette a Casinó választmányának határozatait és meg-

győző érvekkel mutatta ki, hogy az Ustredna Banka távolról sem azért telepedett le, hogy a kereskedelemnek, iparnak és közgazdaságnak szolgálatot tegyen, hanem szemmeláthatólag azért, hogy a nemzetiségi politika talaját előkészítse. Majd dr. Kállai József vázolta, hogy az Ustredna Banka prágai anyaintézetének politikáját és kifejtette, hogy ez az idő épséggel nem alkalmas kivált Nagymihályban pénzintézet létesítésére. A jelen volt egyesületek elnökei kijelentették, hogy a casinói választmány határozatahoz képest szolidaritást vállalnak egyesületeik nevében a végrehajtó bizottság határozatainak keresztülvitelére. Czibur Bertalan értekezleti elnök ezt határozatképpel kihirdette s az ülést berekesztette.

Nagymihály város és vidékének hazafias közönsége vállvetve működik azon, hogy az Ustredna Banka működését lehetetlenné tegye, s bár két hete elmúlt, hogy a bank megnyitotta helyiségeit, eddig még egy ember sem tette abba lábát. Hiszünk, reméljük, hogy ez a buzgalom landoknál nem fog és annak meg lesz a kívánt eredménye.

Megjavult közvilágítás.

A VILLANYGYÁRI IGAZGATÓ ÉS A CIRKUSZ IGAZGATÓ

Két igen érdekes egyéniségről esik most szó a közvilágítás hírtelen megjavulásával kapcsolatban. Az egyik a villanygyári igazgató, a másik a cirkuszigazgató. Az egyik a vármegeházan bajlódik a farkassal meg a rókával, a másik pedig a dohánygyár mögött mutogatja a farkast meg a rókát. A két igazgató-kollega tehát sok tekintetben hasonló egymáshoz, azzal a különlegességgel, hogy a cirkuszigazgató ak orozslánya is van, amivel közéletünk eddig — sajnos — nem rendelkezett, csupán jámbor bírkákat tudott felvonatolni.

De a cirkuszigazgató más tekintetben is tutott a villanygyári igazgatón,

Az ajhelyi botrányos közvilágítás megjavítása a villanygyári igazgató kötelessége lenne. Es ehelyett a cirkuszigazgató tette meg nekünk azt a szivesseget, hogy előadás után a Dohány-utcat kivilágította. Az utcau, egymástól bizonyos távolságra egy-egy cirkuszi alkalmazott áll, lampással a kezében, mert különben a közönség nem tudna hazamenni a cirkusból. Nem tudjuk, a rendőrség kötelezte-e az igazgatót erre az intézkedésre, vagy a maga jószándóból tette, — hanem annyit bizonyos, okosan tette. Legalább ennyivel javult az ujhelyi közvilágítás.

Hanem tréfa ide, tréfa oda; mégis csak bosszantóan komikus dolog, hogy egy állítólag vilanyvilágítással ellátott városban ezek a

jámbor cseh cirkuszisták szerepelnek a közvilágítás faktorai gyanánt. Igazi ujhelyi kultúrkép, a huszadik századból.

Felemelik az okmánybélyegárát

Drágább lesz a per. Akció az ügyvédek ellen.

Félhivatalosan jelentették már, hogy a kormány a bélyeg és jogilletékekre vonatkozó szabályokat revizio alá veszi. A revizio munkája már elkészült s a pénzügyi és igazságügyi miniszterium szét is küldte a reform ismertetését azoknak, akikkel azt meg akarja ismertetni. A miniszteri leirat megjegyzi hogy az új szabályzatot egy angyk elé bocsátja s addig is a tervezet bizalmasan kézirattal gyanánt kezelendő.

A vezérely mindenütt a bélyeg és egyéb illetékes felemelésel.

A javaslat legnevezetesebb változásai a sommás és rendes perek bélyeg skálájánál van.

Eddig a 100 koronán aluli perekben 40 filléres a 100 koronánál nagyobb tárgyú perekben 1 koronás bélyeget kellett a kereset minden példányra ragasztani. Most a pertárgy értéke szerint növekszik a bélyeg, lesznek 2, 3, 4 és 5 koronás kereseti bélyegek.

A mellékleti bélyeg eddig 20 és 30 filléres volt. Most ez is progressiven növekszik a per értéke szerint.

Eddig azokért az okiratokért emelyeket a perben be nem osztoltak, csak hivatkoztak rájuk, nem kellett bélyeget leróni, most ezek után is jár az ugynevezett elismerény bélyeg.

A tárgyalási jegyzőkönyvek és ítéletek bélyegei szintén megdrágulnak.

A legagyobb abszurdum a javaslatnak az intézkedése, hogy a kereset beadásakor mindjárt le kell róni az ítéleti bélyegét is, amit a sommás és rendes perekben fel kell ragasztani a kereset első példányára.

Annyit jelent ez, hogy a jövőben csak az perelhet, akinek sok pénze van, aki a per megindításakor már az ítéleti bélyegét is előlegezni tudja. Egy-egy per három-negy évig is eltarthat, de az ítéleti bélyegét már a per megindításakor meg kell fizetni.

Az igazságkeresés tehát így a gazdagok luxusává válik.

Ez az intézkedés természetesen mindenkinek mélyen zesebe vág. A hitelezőknek is, adósnak is s az ügyvédek is. Az ügyvédi pályát pláne egészen kapitalista pályává teszi a javaslat. A jövőben csak gazdag ügyvéd vállalhat pereket, akinek van elég pénze a bélyegét előlegezni s megvárni míg a per befejeződik.

A kormány azzal indokolja javaslatát, hogy a bélyegke és a pereskedés megdrágításával az alaptalan perleskedésnek akarja utját állni s így tehermentesíteni kívánja a bíróságot.

A kormány új meg új büntető intézkedésekkel foglal törvénybe, az új sajtótörvényvel rengeteg bírói funkciót tesz szükségessé, minden módon szaporítja a bírák tendónt s most egyszerre tehermentesíteni akarja a bíróságot s megdrágítja a perleskedést.

Festék, olajfesték, lack, fémtisztító, kékitő, szappan, terpetin, kátránypapír és kefeáru, valamint gazdaságok hasonló szükségletei legolcsóbban

ifj. Klein Jakab festék és kefeáru kereskedésében (Wekerle-tér) szereshetők be.

Vidéki megrendeléseket 10 korona összegnél portómentesen küldök.

Azt, hogy drága a per, épügy megérzik azok is, akik jogtalan és alaptalan pereket indítanak, mint azok, akiknek jogos követelésük van, de meg sem kísérelhetik annak be hajtását, mert a per drága.

Csakugyan az ököljog felszabadításának bejelentése ez az új törvény. A kormány a bírakat tehermentesíteni akarja, de nem szaporítja, a létszámot, hanem megrágrítja a stemplét.

HIREK.

Tauglich

untauglich! — ezek a vezényszavak hangzottak el most Sátoraljuj helyben és az egész országban a sorozó bizottságok plénuma előtt. Cingár legények, Adámnak vézna és beesett mellü, hörgő tüdejű epigonjai állanak javarészt a mérce alá, de nem lehetnek annyira csenevészek, ferdeválluk, angolkórosok, ludtalpuak, hibászeműek és süketek, hogy a férfitest klasszikus alakjaihoz szokott eszderorvosok, bizonyos esztétikai undorral bár, de ki ne mondják reájuk a tauglich szót, amely katonává avatja föl azt az emberanyag légiót, amelyet a monarchia hadserege részére Amerika, vagy a kényrszerű helyzet még itt hagyott.

A hadvezetőség, igen rövid idő leforgása alatt két ízben is fölemelte a létszámot, mindig több és több embert kíván, csak hogy a mohó kívánsággal szemben nincsen egyetlen arányban az anyag. A sorvasztó gazdasági helyzetünk, az egyre fokozódó szegénységünk kiűz, kiűldöz, az országból minden értéket, nemesebb kínos, egy a földi javakban, mint az emberanyagban. A magyar földnek produktumait: a buzát, az éret, a nyersanyagot elviszik tőlünk a külföldre, hogy onnan aztán mi még drágán vásároljuk vissza. A muokanéklüliség, a pangás, a rossz helyzet kiűldözi az elsőrendű emberanyagunkat, elveszi az erőteljes, az izmoskaru férfiakat és a monarchia hadseregének igazi katonái, Amerikának, a külföldnek gyáraiban dolgoznak, mert — katonáskodásból igazán nem lehet megélni.

Ami idehaza maradt, az — tisztelt a mindenki kivételnek — nagy százalékban gyöngy aratása a hadseregnek, de azért a mérce alól lelépő csenevészeknek fülbé zugják a riasztó tauglich t

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Szűcs István sátoraljuj helyi pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtisztává nevezte ki Szobráncra és egyben megbízta a járási számvévi teendőik ellátásával.

— Uj jogtudor. Rácz Kálmán, dr. Reichard Salamon ügyvéd fiát, szombaton f. hó 2-án a kolozsvári

egyetemen a jogtudományok tudorává avatták.

— Az ügyvédi kamarából. A Kassai ügyvédi kamara lajstromából törülte elhalálózása folytán dr. Kemény Dávid Dezső volt gázsiései ügyvédet és irodája részére dr. Mandel Gyula varannói ügyvéd nevezte ki gondnokká.

— Miniszteri biztosok. A kultuszminiszter miniszteri biztosi minőségben megbízta a f. évi érettségi vizsgálatok vezetésével a következőket: a homonnai állami felső keresk, isk. Zorn Vilmos dr. nyug. kir. jogi akadémiai igazgatót, a sátoraljuj helyi községi felső kereskedelmi iskolánál Szabó Sándor dr. tudogyet. m. tanárt.

— Hirtelen halál özv. Arvay Jánosné ma délelőtt a sárospatak felé vezető vasutvonal mentén a 432 és 433 számú szelvény között rözset szédett, miközben szivszélhűdés érte, amit a helyszínen megjelent dr. Stern Ármin városi orvos és Schmidt rendőrkapitány konstatáltak.

— A potya olvasó közönség. Ez is ujhelyi specialitás. A kiadó tulajdonos bizománya ad az árusítóknak lapjából. Az árusító az üzletében, a pudin tartja eladás céljából ezen újságokat. Bejön egy-egy potyázó, vásárol 6—8 fillérért és e közben egy korona ára hirlapot, különösen a helyeket, mind végig tapogattja, lapozza egyik másikat el is olvassa. A legbösszantóbb a dologban az, hogy az ilyen potya ember, aki állva olvassa a lapot, csakhamar meg is állapítja: „Ezek az ujhelyi lapok úresnek. Semmi, de abszolúte semmi nincs bennük.” — Hát engedelmet kérünk potyázó uraim ez nem járja. Nem fizetni és még cseppüli, z legálább is nem i lik. Vegye meg kérem azt a lapot, üljön le karosszékébe, vagy fekdüjjék le egy angol bórpaflanra, gyujtson rá egy jó szivarra és így olvassa az ujhelyi lapokat, akkor potya ur véleménye is meg fog változni. Es ha már potyán olvassa is, legalább ne . . . becsülje le a lapot! De semmi oldalról! — Ugy tudjuk, van erre megfelelő szabályzat, amely tiltja a trafikusknak, hogy a trafikban olvassanak. Sőt a határozatnak van büntető záradéka is. T. i. hogy megvonják a hirlapelárusítási engedélyt olyan trafikustól aki a lapok olvasása által a kiadókat károsítja. Ezt ajánljuk a trafikuskok figyelmébe.

— A rendőrség havi jelentése. A folyó évi április havában lopásbűntette 6, lopás vétsége 10, egyéb bűneset vagy vétség 4 esetben fordult elő, illetőleg enyiszer teljesítették nyomozás. Baleset bejelentés történt 10. Ezek közül egy haláleset kimenetelű. Kovács Gábor kisgéresi származású 53 éves ács a vasuti álmás bejárásánál a váltótorny közelében a mozgó vonatból saját vizyáztalansága következtében kiesett agrázkodást kapott s a kórházban vasárnap meghalt. Fő bejáró bűneset történt április első napjaiban, ugyanis Kovács János bodrogkisfaludi származású 52 éves hegyőr a Czepei őrzésben lévő kunyhójában halva találták. Megállapították, hogy a fejére mért s a koponya üregbe hatoló éles fejszezapások okozták halálát és mint hogy pár nap előtt kapott 40 koronájára kérésű lankaszer fegyvertt az a feltevés, hogy a hegyőr rablói gyilkosság áldozata. A tettes kidarítása iránt a csendőrséggel karöltve vezetett nyomozásnak eddig eredménye nincsen. Ugyanazon időtájú Klimó Lajos szárhelyi borházat feltörték és abból élelmi szerze-

ket, fegyvert és ruhaneműket loptak. Ezt megelőzőleg télen és tavasszal számos borházat törtek fel és utóbb már e hó végén is több borházba és a g. kat. templomba is megkísérelték a betörést. Ögylíkoság egy történt. Tűz három esetben fordult elő, kettő jelentéktelen harmadik a felsőházban Deutscho Adolf bíró 5000 koronára beosított szalpakazala égett le. Amerikába kivándorolt 8 visszatért 1 egyén. Közlekedési akaályok elő nem fordultak, az egyesületek működése ellen kifogás fel nem merült.

— Megverték a titkárukat. Épen épületesnek nem mondható utcai botrány színhelye volt e napokban. Varannó főúcaja. Az ott működő Salgó szintáruulatának Rónafi nevű titkára valamely okból hirtelen el lett bocsátva állásából s minthogy egyéb foglalkozásra nem nyílt ott alkalma rögtön el akarta hagyni Varannót. A fútoán azonban találkozott a táru-ulat szolgálival ki követelte a neki állítólag kölcsönadott ingomb visszadását s mivel kívánsága nem teljesült, az időközben hozzá csatlakozott kellokes segítségével neki estek a titkárukat kit egy elverték, hogy dacára a közönség közbelépésének, nyolc napi gyógyulást igénylő testi sérülést szenvedett.

— Dinamittal játszott. Sztankovics Béta tállyai iskolás fiu egy Kovács Boris nevű kisánnytól dinamit patront kapott ajándékba. A fiú játszani kezdett a veszedelmes ajándékkal, majd szöveget vett elő és belverte a dinamitpatronba, mely felrobbant és a szerencsétlen gyerek jobb kezét leszakította. Sztankovicsot súlyos sérüléseivel a helybeli Érsebét kórházba szállították s megindult a nyomozás az iránt, hogy a kis leány, akitől Sztankovics a dinamitpatront kapta, hogyan jutott ahhoz.

— A sárospataki állami tanítóképző-intézetbe az 1914—15-ik tanévre 40 növendéket vesznek föl. A jobb tanulók ingyerségben vagy fedljas kedvezményben részesülnek. Tandij nincs. Fölvétel iránt f. é. május végéig folyamodhatni. — Az intézetnek nagy játszótérre és kertje s egészen újból épített kényelmes berendezésű internátusa van. Bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatója.

— Felsőszértés. Súlyos természetű feljelentést tettek Fászér Vaszyly, egy egyszerű, tudatlan, ugari földműves ellen. A mu t hén bement az ottani szuztermesterhez lábbelijét foltoztatni s az ott talált egyik ösmé részével a nehéz megélhetési viszonyokról folytatott beszélgetést mire megjegyezte, hogy itt nincsenek gyárak minek Ferencz József az oka mert a szidákat rászabadította az országra s közben felzabozott jelzőkkel illette alkotmányos agg királyunkat. A büntető eljárás folyamata tetételt a buta, de gonosz ember ellen.

— Hajnal. „Egyházog a kolozsvári szigoriatu viszonyokhoz alkalmazva” címen megjelent segéd könyv a kolozsvári egyházi jogi szigoriatokra való kszülési megkönnyítést és gyorsítást cölözza. A könyv kellemetlen sajtóhibáktól menten, a vizsga viszonyok közvetlen szemlélet szerzett tapasztalatok alapján készült, mely minden eddigi segédkönyvet feleslegessé tesz, sőt a tankönyv zavaros rendezését és hiányait pótolja, főleg áttekinthető beosztásával, mindenütt a lényeg vastagbetűs kiemeléssel. A tartalom mutató egy van összeírva, hogy egyszerűs mind táblázatos attekintés is szolgál. Ára 5 korona s a

tiszta díjvedelem a kolozsvári „Egyetem Diákasztal” (Monsa) javára fordítatik s így kettős jótékony célt szolgál. Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Hajnal Bálintnál Győr.

— Zeneoktatás. Jónás Lajos, (lakik gróf Szomogyi Iona-u. 13. sz.) hegedűörök adását mérsékelt díjért vállalja és kottákat is ír. Jónás Lajos zeneoktatási eredményeiben mindenki gyönyörködik, mert tudvaleg, a hírneves Kassai Lajos pompásan összejátszott zenekarnak ő a karmestere.

KÖZGAZDASÁG.

* A temesvári gazdanagygyűlés. Darányi Ignác elnöklété alatt f. é. június 17-ikén fog megtartani a városi Ferencz József ligetben a következő tárgysorozattal. 1. Elnöki megnyitó. 2. A mezőgazdasági védvámok és a földművelők jövőjének biztosítása. Előadó: Blaskovics Ferencz. 3. A földművelők szervekedése és a nemzeti erő fejlesztése. Előadó: Meskó Pál.

Kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványt minden résztvevőnek készséggel küld a Magyar Gazdaszövetség (Budapest, Ulói ut 25) ha részvételi szándékát június 3-ig bejelenti és az igazgatóság kiállításá illelőke és portköltőség fejében 40 fillért csatol bélyegeken.

Délben 2 órakor tásarsébed (ára borral együtt 2 kor. mely előzetesen beküldendő az Orsz. Gazdagylülés Rendezőségének Temesvárt.) utána közvetlenül az ebédésor mellett a dőlmagyarországi szőlőgazdák borkostolója, ezenkívül alduai kirándulás is lesz melynek költsége kedvezményes jeggyel és teljes napi ellátással együtt személyenkint 25 kor. mely ugyancsak előre beküldendő a fenti címre. Mezőgazdasági tanulmányi kirándulás is lesznek egyes fejlettebb mezőgazd. kulturáival és állattenyésztéssel bíró közeli községekbe. Végül jun. 18-ikán Garabos községben a Torontálmezei Gazd. Egyesület tenyészállatkiállításának megtekintése, a hol a garabosi birtokosok 500 garzit szivesen látnak a gyűlés utáni éjszakán szállásra is. Jelentkezni a Torontál Gazdasági Egyesületnél (Nagybeoskere) kell.

Csokonics Endre gróf megengette, hogy a nagygyűlés alkalmából 100 résztvevő megtekintesse a messze földön híres szombolyai uradalmit, hová a kirándulók a gyűlést követő napon reggel 8 órakor indulnak Temesvárról s 9 órakor Zsombolyán lesznek úgy, hogy az egész napot ott töltik. A zártasámravaló tekiütettel Zemplénvármegyéből a kirándulásra csak 2 garza vehet részt, kik május 25-ig jelentkezhetnek a Zemplénmezei Gazd. Egyesületnél.

Kisgazdák legalább 10 tagból álló csoportja (egy és ugyanazon államorsói) a Gazd. Egyesület igazolványa alapján kedvezményes áron utazhat. Igazolványokat a Zemplénmezei Gazdasági Egyesület titkári hivatala a kirándulók számának pontos megjelölése ellenében június 1-ig készséggel küld.

Temesvár szab. kir. város tanácsa vendégeihez intézett külön nyomtatványban biztosítékot nyújt az iránt, hogy az elszállásolás és társasébed olyan lesz, hogy senki sem fog akadni, akinek a legcsekélyebb panaszra is oka lehetne.

Felelős-szerkesztő:
Dr. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

SZOLYVAI

HUGYHÁJTÓ ÉS HUGYSAVOLDÓGYÓGVIZ.

Dr. Kéty, Dr. Bóka, Dr. Widerhoffer orvos-tanárok nyilatkozatai alapján első rangu gyógyhatású: csusz, közsvény, hólyag, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epek, étvágytalanság és gyomorbetegség ellen. Kitűnő ízű üdítő ital.

Kapható mindenütt.

3285/1914 szám,

Meghívó.

A Sátoraljai helyi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár 1914. évi május hó 17-én d. u. 2 órakor Sátoraljai helyben a pénztár tanácstermében tartandó

évi rendes közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. A közgyűlés megnyitása, szabályszerű egybehívásának igazolása, a jegyzőkönyv vezetőjének és hitelesítőinek kijelölése.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek előterjesztése, az 1913. évi betegsegélyezés és balasztbiztosítás zárszámadásának megvizsgálása és határozathozatal az évi felesleg egyharmad részének hováfordítása s a felmentvény megadása tárgyában.

3. Az 1915. évi költségelőirányzat megállapítása.

4. Rendkívüli segélyek mérvének megállapítása.

5. Önkormányzati szervek választása:

a) Az igazgatóságba 2 biztosított póttag és pedig az ipari csoportból 1 póttag, a kereskedelmi csoportból 1 póttag választandó.

b) a felügyelő-bizottságba 3 biztosított póttag és pedig az ipari csoportból 1 póttag, a gyári csoportból 1 póttag és a kereskedelmi csoportból 1 póttag választandó.

c) a választott bíróságba 3 munkaadó és 5 biztosított helyettes ülnök választandó.

6. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kellő időben beérkezett és alapszabályszerűen kitűzött indítványok tárgyalása.

Kelt, a sátoraljai helyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 1914. évi április hó 19-én tartott ülésében.

Bach Géza,
ügyvezető-igazgató.

Pallos Sándor,
elnök.

Figyelmeztetés! A közgyűlésen csak kiküldöttnek vehetnek részt, akik részvételre való jogosultságukat a részükre megküldött igazolvánnyal taustítani kötelesek.

1830/1914.

Hirdetmény.

Alulírott ezennel közteszem, hogy a Homonnától mintegy 5 kilométer távolságban, a Peticse felé vivő út mentén fekvő, -veczeva és Zajacskován nevű dűlőkben lévő összesen 1438 darab 627-884 köbméter mennyiségű tölgyfa rönköket, majd folytatólag az udvai és ezzel határos podszvinszki nevű rakterületeken lévő 1046 db. 413-370 köbméter mennyiségű tölgyfarönköket a helyszínen hiteles személy közbenjötté mellett készpénzfizetés ellenében

1914. évi június hó 6-án d. e. 10 és fél órakor

nyilvános árverésen el fogom adni.

Közelebbi felvilágosításokat ügyvédi irodámban bárkinek készséggel nyújtok.

Kelt Nagymihályon, 1914. évi május hó 3.

Dr. Holló Zoltán,
ügyvéd.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszet.

mely kiadó voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmulja.

Levélbéli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Bankgyepestlet részvénytársaság
Zemplén-Sadamóczi mész- és agyagipar
telepe Sátoraljai helyben.

Sürgőnyecim: Bankgyepestlet. Telefon 32.

A félszázad óta fennálló „Ujlaki Tégla és Mészegető R. T.” legkittűnőbb minőségű

Asbest palája
minden hasonló anyagot (tűszárral!) Tűzálló, fagyálló, teteszető és olesó

**anyagot szállítunk:
Fedést vállalunk!**

Kérjen ajánlatot! Címre tessék ügyelni. Raktár és képviselőlet

Grünberger Ábrahám
vállalkozónál Sátoraljai helyben.

Eladó az Andrásy-uteza 44. sz. ház (máv. forgalmi főnökség) valamint a vágóhid és bőrgyár szomszédságában fekvő 12 kat. hold szántó és rét. — Felvilágosítás dr. Füzesséri Zoltán ügyvédi irodájában kapható.

Eladó ház

Sátoraljai helyben egy modern ház 2—2 szoba és mellékhelyiségekből álló lakásokkal kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni Bajza utca 18. szám.

Klein József

szobafestő tapétázó és mázoló
Sajuhely, Rákóczi-u. 63.

I-ső rendű modern kivitel, legfinomabb bel- és külföldi anyagok.
Telephon 22. sz.

Kiadó lakások.

A Kazinczy-utca 5. számú házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás azonnal kiadó.

Szorgalmas

rábészélőképes egyéneket kik orthodox-izraelita körökben jól bevannak vezetve képviselőkkül keres német birodalmi folyóirat. Jó kereset mint mellékfoglalkozás is. Ajánlatok F. K. S. 802. jelégre Rudolf Mosse, Frankfurt a/m, címre küldendők.

500 korona
óvadékkal a főtűzsdébe elárusító kerestetik.

ORVOSOK

állítják, hogy köhögés ellen legjobbak a

**Kaiser-féle
mell-karamellák**
a 3 fenyővel.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás fajtőköhögés és tukhurut ellen és a meghűlés mellőzéseül.

6100 közi, hitelesített orvosi és magánbizonyítvány kezeskedik a biztos sikerért. ~~~~~

Nagyon jóízű bombon.

1 csomag a 20 és 40 l, 1 doboz a 60 l.

Kaphatók: Hrabéczy Kálmán drogériájában, Kincsesy Péter, Kadar Gyula, Kardos Zsigmond és Ehlerl Gyula gyógyszerárában Sátoraljai helyben. Kronovits Miksa gyógyszer. Nagymihály, Fabian Arnold gyógyszer. Homonna, Hazay Géza gyógyszerárában Töketerében Tolnay Imre gyógyszer. Nagymihály.

**Hirdetések
jutányos árban
felvétetnek
lapunk
kiadóhivatalában**